

Een veehouder overlegt op deze archieffoto met zijn dierenarts. Veehouders staan achter de verplichte bedrijfsgezondheids- en behandelplannen, maar vragen zich wel af of er in de toekomst nog voldoende middelen beschikbaar blijven.

Copyright foto

Zorg om behoud draagvlak BGP en BBP

‘t Moet werkbaar blijven’

In de rundveehouderij is nu ruim een jaar praktijkervaring opgedaan met het systeem van de geborgde dierenarts en het bedrijfsgezondheids- en behandelplan. Volgens de betrokkenen zijn er enorme slagen gemaakt op antibioticagebied. Veehouders en dierenartsen maken zich echter wel zorgen of het in de toekomst nog werkbaar blijft.

Veehouders en dierenartsen hadden tot 1 april vorig jaar de tijd om de bedrijfsgezondheidsplannen (BGP's) en bedrijfsbehandelplannen (BBP's) op de rit te krijgen. „Voor de dierenartsen was het een behoorlijk pittig jaar“, blikt Caroline Huetink terug. Zij is als rundveedierenarts verbonden aan de Brabantse dierenartsenpraktijk 't Leijdal en tevens voorzitter van de Vakgroep Gezondheidszorg Herkauwer van de dierenartsenorganisatie KNMvD. „Er is zowel voor de veehouders als voor de dierenartsen veel veranderd en er is een behoorlijke inspanning verricht. Het was hard werken om de BGP's

en BBP's overal op tijd klaar te krijgen. Alle geborgde dierenartsen hebben bovendien twee cursussen moeten volgen en zijn ook allemaal ge-audit. Maar als ik terugkijk, ben ik wel enorm trots op wat er is bereikt.“

Snelle omslag

Voor zover bekend is nu elke rundveehouder met meer dan vijf dieren ondergebracht in dit systeem. Hoewel er uiteraard altijd veehouders en dierenartsen zijn die niks voelen voor alle nieuwe verplichtingen. „Maar het is nu eenmaal verplicht, dus niemand kan er onderuit.

En het gros is ook vóór: we laten zien dat we goed bezig zijn in de veehouderij.“ Huetink is dan ook positief verrast door de snelheid waarmee de omslag zich voltrekt in de veehouderij. „Je zou het kunnen vergelijken met roken. Wie tien jaar geleden in een restaurant er iets van zei als iemand een sigaret opstak, was een zeurpiet. Tegenwoordig is het andersom: je bent asociaal als je rookt in een restaurant. Zeker met het preventief gebruik van antibiotica gaat het nu diezelfde kant op.“ Het gebruik van derde en vierde generatie middelen (antibiotica die onmisbaar zijn in de hu-

BGP, BBP en geborgde dierenarts

Op 1 januari vorig jaar werden het bedrijfsgezondheidsplan (BGP) en het bedrijfsbehandelplan (BBP) in de rundveehouderij geïntroduceerd. Veehouders werden ook verplicht om een een-op-eenrelatie aan te gaan met een geborgde dierenarts, die de beide plannen opstelt. Die dierenarts is eindverantwoordelijk voor het antibioticagebruik op het bedrijf. Veehouders en dierenartsen hadden uiterlijk tot 1 april de tijd om te zorgen dat ze aan deze verplichtingen voldeden. Het bedrijfsgezondheidsplan schetst de bedrijfssituatie en brengt

de risicofactoren voor de diergezondheid in beeld, en daarmee de verbeterpunten waar de veehouder aan kan werken. Het bedrijfsbehandelplan beschrijft welke dierziekten naar verwachting kunnen optreden op het bedrijf en welke medicijnen de veehouder daarvoor kan inzetten. Dat geeft meteen aan welke antibiotica de veehouder op zijn bedrijf op voorraad mag hebben. Dit moet leiden tot gezonder rundvee en daarmee tot een daling van het antibioticagebruik. Doel is dat dit in 2013 nog maar de helft is van het verbruik van 2009.

mane gezondheidszorg) is inmiddels nagenoeg verdwenen in de rundveehouderij. Ook worden dankzij de verplichte bedrijfsbehandelplannen antibiotica beter ingezet, zegt Huetink. „Denk aan zaken als de juiste dosering en toedieningsduur, maar ook: eerst een diagnose stellen en dan pas – waar nodig – antibiotica inzetten.“ Voorheen gebeurde het bijvoorbeeld wel dat bij kalverdiarree antibiotica werden gegeven, terwijl er geen sprake was van een bacteriële infectie, maar van een rota- of corona-virusinfectie. Dan helpen antibiotica niet.

Sector achter BGP

Volgens LTO-bestuurder Toon van Hoof (portefeuillehouder Diergezondheid) is er onder veehouders nu geen enkele discussie meer over de zin dan wel onzin van de BGP's en BBP's, of het belang voor de volksgezondheid. Daar staat iedereen wel achter. Het verplicht werken met één geborgde dierenarts leidt af en toe tot een opmerking over marktwerking, maar verder hebben boeren er geen grote problemen mee, zegt Van Hoof.

„Wel leeft er zorg over de beschikbaarheid van tweede keuze middelen, of het nog praktisch werkbaar blijft om dieren te kunnen behandelen. Dat is ook een zorg onder dierenartsen“, weet hij. „Boeren vragen zich ook af wanneer het ophoudt, wanneer er ge-

noeg inspanningen zijn verricht.“ Ze missen ook een stuk (maatschappelijke) erkenning, stelt Van Hoof. „Als mensen zich inspannen en veel bereiken, horen daar ook complimenten bij. En vertrouwen: dat de veehouderij goed bezig is en dat je het aan de sector kunt overlaten. Als we niet opletten, gaat het draagvlak verloren“, waarschuwt de LTO-bestuurder.

Ook rundveedierenarts Huetink hoopt dat de sector niet onder de voet wordt gelopen door de politieke waan van de dag. „We moeten wel een werkbare situatie overhouden. Als je té hard gaat lopen in het terugdringen van het antibioticagebruik, streef je je doel voorbij. We moeten minderen waar het kán, maar wel gebruiken waar het nodig is.“ Huetink geeft een voorbeeld: „Als je te lang wacht met het behandelen van een koe, loop je de kans dat je uiteindelijk meer en langer antibiotica moet toedienen dan wanneer je eerder had ingegrepen. En dan moet je misschien ook nog de koeien ernaast gaan behandelen, als de bacteriële infectie zich verspreidt.“ Bovendien kan het puur focussen op reductiedoelstellingen ten koste gaan van het dierenwelzijn, stelt ze.

Wachten op cijfers 2012

Op de exacte resultaten van het terugdringen

van het antibioticagebruik in de rundveehouderij in 2012 moet de sector nog even wachten. Met ingang van vorig jaar worden alle gebruikte doses geregistreerd in de databank MediRund. Die enorme hoeveelheid data van 2012 wordt nu geanalyseerd door de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa). Die hoopt binnenkort met cijfers naar buiten te kunnen komen.

Huetink en haar collega-rundveedierenartsen zijn nu weer druk bezig met het evalueren van de BGP's van 2012 en het updaten van de plannen voor 2013; BGP's en BBP's mogen namelijk niet ouder zijn dan een jaar. Belangrijke gespreksonderwerpen zijn onder andere de dierdagdosering in 2012 en het aanpassen van de behandelplannen aan de nieuwe keuzesystematiek voor de inzet van antibiotica.

Met het wegvallen van antibiotica komen er ook steeds meer alternatieve middelen op de markt, bijvoorbeeld op basis van knoflook of slangengif. Huetink adviseert veehouders echter om altijd geregistreerde middelen in te zetten, met een bewezen werkzaamheid en veiligheid. „Belangrijker nog is de preventie: zorgen dat de dieren gezond zijn en blijven. Dat is ook het doel van het bedrijfsgezondheidsplan: de diergezondheid optimaliseren waardoor uiteindelijk minder antibiotica nodig zijn.“ ■